

Pismo to wychodzi codziennie oprócz niedziel i świąt uroczystych w drukarni Stanisława Gieszkowskiego.

Zaliczenie na trzy miesiące złotych dziesięć miesięczne złotych cztery, numer pojedynczy groszy dziesięć.

GAZETA KRAKOWSKA.

OBSERWACJE METEOROLOGICZNE.

Dzień godzina	Bar. do 0° R. w miar. paryz.	Stop. ciepła podł. Reau.	Psycho- metr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i różne uwagi
6	27" 3"	985 + 4°	8 2,	83 Pl. Wschodni słaby	Pogoda z Chmurami	Mgła
14 2	2,	949 + 12,	6 4,	01 Ppl. Zachodni	"	"
10	3,	373 + 6,	6 3,	19 Wschodni	"	"

Wiadomości zagraniczne.

— Paryż 29 Września. —

Od granicy francuskiej do Madrytu urządzono zostanie linia gońców w ten sposób, aby wiadomości od księcia Montpensier w trzech dniach przechodziły do Paryża, przy pomocy telegrafu od Bajonny.

Rząd otrzymał dziś telegraficzne doniesienie o przybyciu królewiczów do Bordeaux i odjeździe ich do Bajonny.

Pan Alexander Dumas otrzymał polecenie udania się do Madrytu, dokąd powiezie dekoracje, które rozdane zostaną przez księcia Montpensier z powodu jego zaślubin z Infantką. Wyjedzie tam dnia 1 października.

Z Kadyxu piszą pod dniem 18 b. m., że eskadra angielska, która w wilię opuściła tamieczną zatokę, odplynęła w kierunku Gibraltaru. Dwa okręty tej eskadry mają powrócić do Anglii, inne pozostaną w Gibraltarze i przy brzegach marokańskich.

Zapewniają, że rząd francuski tak dalece swą hojność względem cesarza marokańskiego posunął, że mu podarował parostatek o sile 120 koni.

Listy Abdelkadera ujęte na różnych punktach, a pisane do Ben Salema i innych naczelników wschodu, zawiadomijają, że na tymczasem zaniecha on wojny w Algierii. Po postanowieniu pochodzi zapewne zdąd, że Emir przewiduje, iż jego projekta względem Maroku, o których już wspomnieliśmy, dadzą mu dosyć do czynienia i nie dozwolą rozpoczynać u nas wojny po skończonym ramadanie, jak to zwykły co rok czynić.

— Dnia 30 Września. —

Królowa belgijska z dziećmi spodziewana jest we czwartek w St. Cloud. I król Leopold przybędzie tu w kilka dni później po swym powrocie z podróży do Szwajcaryi.

Xiążę Glücksberg wyjechał wczoraj wieczór

do Madrytu. Wiezie z sobą kontrakt ślubny księcia Montpensier, podpisany przez króla i rodzinę królewską.

Z Brest odplyną w tych dniach nowe posiłkowe wojska do francuskich osad na Oceanii, to jest 1300 piechoty, 250 artylerzystów i 50 saperów.

Urodziny księcia Bordeaux, który dziś rozpoczął rok 27 swego wieku, obchodzone były w wielu legitymiznych rodzinach.

Piszą z Orleans: Marszałek Grouchy zakupił właśnie *du Bel Air* i *du Point du Jour*. Marszałek Grouchy 80 letni starzec, jest najstarszy z marszałków.

— Haga 27 Września. —

O wyprawie wojennej do wyspy Bali udziela jeszcze *Journal de la Haye* co następuje: » 30 tysięcy baljezyków (naród bardzo bitny), chociaż stały za oszańcowaniami i ku obronie swęj miały 60 dział, nie mogły się utrzymać przeciw armii wyprawczej, liczącej tylko 2000 ludzi. Opanowaliśmy twierdzę Beliling i stolicę Singa Radża. Xiążę panujący uciekł w góry. Część naszego wojska pozostała na wyspie Bali, aż do zupełnego wyptacenia kosztów wojennych ustanowionych w traktacie pokoju. Zwycięstwo to wywrze bez wątpienia wielki wpływ moralny na ludność Archipelagu Indyjskiego i utwierdzi tam władzę naszą. Wyspa Bali leży w środku naszych posiadłości w tych okolicach i niedaleko wyspy Jawa. Pod względem handlowym wypadek ten jest bardzo ważnym, bo wyspa Bali jest nadzwyczajną i bardzo ludną.

» Przed rozpoczęciem kroków nieprzyjacielskich wydany został manifest, w którym wyrażono zażalenie rządu hollenderskiego i oznajmiono Radży (władcy) Bali-Belilingu, że po wyczerpaniu wszelkiej cierpliwości rząd hollenderski dewiedzie mu, iż ma dostateczną siłę lądową i morską do zjednania sobie zadosyć uczynienia za doznane pokrzywdzenia. Radża bowiem wzbrańał się, wbrew przyrzeczeniu swemu, uznać zwierzchnictwo Hollandyi nad

krajami Beliling i udzielić wynagrodzenie za zrabowanie okrętu hollenderskiego. Nadto z agentami dyplomatycznymi rządu obchodził się jak z nieprzyjaciółmi, nie odpowiedział na pismo jlnego gubernatora i dopuścił się ubliżenia banderze hollenderskiej i t. d. Zarazem podano mu warunki, przez wypełnienie których mógłby się uchronić od kroków nieprzyjacielskich. Dopiero, gdy te pokojem tchnące kroki pozostały bezskuteczne, wzięto się do broni. Sultanowie Madary i Sumanapu, oraz władca Pamakassanu dostarczyli tak okrętów do przewiezienia wojska lądowego, jak i posiłków, a książę Selapassangu wysłał jeden okręt dla przyłączenia się do wyprawy na wyspę Bali.

» Dnia 9 lipca kommissarz hollenderski w Beliling zawarł z książętami Belilingu i Karang-Assamu traktaty pokoju, które do zatwierdzenia posłane zostały jlnemu gubernatorowi. Główniejsze punkta są te: obadwaj ci książęta ponawiają oświadczenie, że ich kraje stanowią mają część posiadłości hollenderskich w Indyach; uznają króla hollenderskiego za zwierzchnika swego; przyrzekają dawać opiekę handlowi naszemu; obowiązują się działać jaknajściślej przeciwko rozbojom morskim, i nie tylko znieść zwyczaj przywłaszczania sobie rozbitego okrętu wraz z ładunkiem, ale owszem w takich przypadkach udzielać pomoc za pewnym wynagrodzeniem, jeżeli ładunek zostanie ocalonym i zachowanym; nakoniec, że rząd hollenderski wspierać będą wszelkimi siłami w przytłumieniu rozbojów morskich i handlu niewolnikami. Rząd hollenderski zobowiązał się z swój strony, iż jeżeli ci książęta powyższe warunki wierne wypełniać będą, nie będzie się wcale mięszał do wewnętrzznego zarządu ich krajów. Innym traktatem oznaje książę Belilingu, że odzyskanie swego kraju, którego posiadanie według praw wojennych należałoby do rządu hollenderskiego, winien tylko wspaniałomyślności i przebaczeniu tegoż rządu, i zobowiązuje się, najprzód, ponieść kosztą tej wyprawy wojennej, oraz kosztą budowy i utrzymania jednej warowni dla załogi, która tam pozostanie aż do zupełnego wypłacenia kosztów wojennych; powtóre, zburzyć w przeciągu 3 miesięcy wszystkie przez siebie wystawione warownie i nowych w miejsce tych nie stawiać.«

— *Madryt 25 Września.* —

Posel francuzki udał się dziś w uroczystym orszaku do pałacu, dla otrzymania od królowej Izabelli i królowej Krystyny urzędowego zezwolenia na zamęcie Infantki Ludwiki z księciem Montpensier. Po odpowiedziach obudwóch królowych na przemowę hr. Bresson i po udzieleniu przez nie zezwolenia na to małżeństwo. Infantka Ludwika wprowadzoną została przez pierwszą damę dworu, margrabinę Santa-Cruz, poczem posel przemówił do niej w te słowa:

» Señora! Niebo czuwało uad nią przy Jój urodzeniu i obficie obdarzyło Waszą K. W. wszystkimi darami wdzięków i gracyi. Szczęśliwy ten książę, na którego padł wybór W. K. W.

i któremu przeznaczono połączyć swój los z Jój losem. Mówiąc W. K. W., iż serce Jój przyszłego małżonka napełnione jest tylko myślą o szczęściu swoim, tedy jestem tylko tłumaczem uczuć, które Jój wkrótce sam wynurzy. Jeżeli W. K. W. raczysz to dziś uroczyste potwierdzić, coś już przyjęła.«

Infantka Ludwika, otrzymawszy poprzednio zezwolenie matki i siostry swojej, odpowiedziała: »Przekonana jaknajmocniej, że rady mojej troskliwość matki, oraz kochanej siostry i królowej, mają tylko na celu moje szczęście i dobro ojczyzny, potwierdzam z radością, Mości Pośle, dane już przezemnie zezwolenie, i najuroczyściej przyjmuję rękę, którą mi ofiaruje książę, tak znakomitemi przymiotami ozdobioną. Szczęśliwą się być sadzę, wypełniając w tym względzie życzenia familii mojej.« Poczem posel doręczył Infantce portret księcia Montpensier, któremu się z żywym zajęciem przypatrywała, i oddał ją z pałacu.

Ministrowie nie przestają wszelkich dokładać starań, aby przed hiszpanami ukryć prawdziwe stanowisko sprawy zamęcia Infantki i aby objawienie tutejszej opinii publicznej nie dostało się za Pyreneje. Przedwczoraj zabrano wszystkie dzienniki opozycyjne, które doniosły, że rząd angielski protestuje przeciwko temu zamęciu.

W Barcelonie jlny kapitan Breton wezwał do siebie wszystkich redaktorów gazet tantejszych i oświadczył im, że każdego rozstrzelać każe, któryby choć jedno słowo zamieścił przeciw księciu Montpensier.

W ciągu tego miesiąca poselstwo angielskie otrzymało z Londynu i Paryża, i wyprawiło do Londynu i Gibraltaru 28 gońców.

Rząd tutejszy nie odpowiedział jeszcze na protestację angielską, oczekując wprzód instrukcyj od gabinetu paryzkiego. Instrukcyje te nadejdą, niebawem, gdyż posel francuzki już najprzód otrzymał przez telegraf wiadomość o postanęj panu Bulwer protestacyi.

W Leridzie nwięziono d. 19, 25 duchownych z okolicy, z powodu ich karlistowskiego sposobu myślenia.

Heraldo zapowiada, że wszystkie mocarstwa Europy uznają królowę Izabellę w kilka dni po odhyciu się obójga zaślubin.

Rząd angielski zapronował rządowi tutejszemu już po doręczeniu mu protestacyi, aby ślub Infantki odłożył aż do czasu, gdy królowa będzie miała potomstwo.

Nota rządu angielskiego, podana przed parą dniami przez pana Bulwer panu Isturiz, tyczyła się tylko wyrzeczonych wyrazów przez pana Isturiz na posiedzeniu Kortezów z dnia 19, według których Anglia opierać się ma więcej małżeństwu królowej aniżeli Infantki.

Rozmaitości.

XIĘŻNA BERRY W WANDEL.

(Dokończenie.)

Kość była zatem rzuconą: oręż miał stanowić. Marszałek Bourmont przybył w towarzystwie pana Puyseux dnia 23 maja do Meslier, Baron Charette także przybył; umówiono się, aby poruszenie rozpoczęło się w nocy z dnia 3 na 4 czerwca, i stosowne rozkazy przesłane zostały do wszystkich dywizyj. Ale w czasie od 24 maja do 4go czerw. okazały się skutki przeciw rozkazu; kilka dywizyj w Bretanii, w Maine i Poitou, do których nie nadszedł w właściwym czasie, rozpoczęły działanie i zostały pokonane. Oddziały pana Courson de la Belle Issue, hrabi Pontfarcy, pp. Tilly, Bonteloup, Bordinge i Gauthier zostały zniszczone. W wyższym Poitou zrobiono poruszenie, które natychmiast zostało przytłumione. W trzecim korpusie uwięziono wiele osób; ale to wszystko było tylko wstępem do daleko większego nieszczęścia.

Władze zwróciły nareszcie uwagę. Dnia 27, w trzy dni po 24 maju, pisał Marszałek do Komendanta departamentu Deux-Sevres: „Liczę na to, że Jenerał Solignac rozporządził skupienie oddziałów, które są tak słabe, że ich rozdrobienie wystawia je na napady band, które się wzmocniły.“ Również dnia 28go maja Chatelineau przy przeszukiwaniu w zamku la Chaperonier został zamordowany. Dnia 28 maja Jenerał Dermoncourt wyruszył na czele oddziału z rozkazem uwięzienia wojskowego Podintendenta Laubepin i jego brata Podpułkownika, którzy w Chaslière mieszkali. Trzech grenadierów, którzy wdarli się do piwnicy, wynieśli z niej trzy flaszki napełnione papierami. Zawierały one plan wyprawy rojalistów zachodu, Paryża i południa, korespondencye xiężny z głównymi naczelnikami poruszenia, jak i kilka drukowanych rozkazów, w których wyrażone było, że poruszenie miało się rozpocząć z dnia 3 na 4 czerwca. Przeszukanie, uskutecznione 30 maja w zamku Carbeil, należącym do margrabiego Coslin, doprowadziło do odkryć, które poprzednie potwierdziły i uzupełniły.

Wszystkie zdarzenia, które ostatnie nadzieje xiężny rozbiły, zaszły w czasie od 24 do 30 maja, spowodowane zatem zostały przez przeciwny — rozkaz. Rząd miał teraz prócz lichbowej przewagi i wszelkie inne korzyści na swój stronie. Zamiast być napadniętym, sam napadł. Znał wszystkie szczegóły rojalistowskiej organizacji i wiedział o obecności xiężny Berry; posiadał on tajemnicę spisku i mógł pewne zadawać ciosy, wiedząc o dniu i godzinie wybuchu. Na największe nieszczęście xiężna dowiedziała się dopiero dnia 2 czerwca w wieczór, że wszystkie jej tajemnice znajdowały się w ręku rządu, który najgłębsze milczenie zachował i ściąganie załóg dopiero dnia 2go czerwca rozporządził. Marya Karolina powzięta na chwilę myśl wydania nowego przeciwny — rozkazu, ale już nie było czasu. Sądziła przeto, że nic innego nie pozostaje, jak niebezpieczeństwu stawić w poświęceniu czoło, i oświadczyła Baronowi Charette, że jeżeli mu się uda, 1500 ludzi w jednym punkcie połączyć, a jej nie zawiadomi, aby mogła stanąć na ich czele, nigdyhy mu tego nie przebaczyła.

Dnia 31go maja opuściła xiężna Berry Meslier, aby się bardziej zbliżyć do środkowego punktu działania. Miała za towarzyszkę pannę Eulalię Kersa-

biec i ubiór wieśniaka na sobie; sama przybrała nazwisko jak już wiemy, *Petit-Pierre* (Piotruś) a swą towarzyszkę, która także była przebrana, nazwała *Petit-Paul* (Pawełek), nie bez strachu dostały się przecież bez żadnej szkody do młyna Etienne, gdzie kierujący poruszeniem względem ostatecznych środków mieli się umówić. Tu dowiedziała się xiężna o zupełnem prawie zniweczeniu jej nadziei przez odkrycia w zamku Chaslière. Jej boleść nie miała granic; ale jakkolwiek ta była wielka, nie kazała już nic zmieniać. Z zranieniem sercem opuściła nazajutrz młyn, aby się udać do Brosse, w ustroniu położonego folwarku. O godzinie 10 wieczór wyruszyła i zład znowu, udając się przez Boulogne, na której drugostronnym brzegu, nowi dowódcy mieli na nią oczekiwać, którzy jednak nie w oznaczonej godzinie przybyli. Wysłona przez cieleś i umysłowe wyczerpanie, rzuciła się na trawnik pod dębem i zasnęła. Gdy znowu otworzyła oczy i ujrzała w zamysleniu swych towarzyszy, aby ich wyrwać z tego stanu, rzekła z udaną wesołością: „Przyznajmy panowie, podobniejsi jesteśmy do bandy awanturników niż do poczciwych ludzi.“ Wyruszone znowu w dalszą podróż, i cały orszak przybył w miejsce, gdzie xiężna miała otrzymać wiadomość o pierwszym skupieniu się przedsięwzięcia. Było dzień 3 czerwca i w nocy miało się rozpocząć poruszenie. Odtwarzając się od pana Charette i jego towarzyszących mu przyjaciół, którzy się do Monthert udali, gdzie umówione było zejście się z innemi rojalistami, rzekła: „Odwaga i nadzieja!“

Na odwadze nie zbywało; ale wszelka nadzieja znikła. Bitwa była przegrana nim się rozpoczęła: 1500 ludzi, których xiężna żądała, aby się na polu bitwy ukazać, nie mogły nigdzie być zebrane; gdzie tylko ukazali się rojalści, otoczeni zostali przez przemagające siły. Walczono więc o dawny honor Wandel niż o zwycięstwo, i po zmierzniu się w różnych punktach z przemagającymi siłami, musiano wszystkie zebrane oddziały znowu rozpuścić; wypadek poyczek pod le Chenec, Maisdon, la Caraterie, Riailbie, la Penissière zbyt widocznie okazał, że nateraz nie pozostała żadna nadzieja.

W czasie tych bojów xiężna pozostawała w la Brosse. Tu znalazła p. Charette, po rozpuszczeniu przez niego jego oddziału. Pierwsze słowo, które do niego wyrzekła było: „Robert Brusse wstąpił na tron szkocki dopiero wtedy, gdy siedm razy był pokonany; ja również będę wytrwała.“ Zaledwie p. Charette przybył do la Brosse, gdy zaraz okrzyk przestraszenia dał się słyszyć, spowodowany przez mimo przeciągający patrol. Musiano spiesznie opuścić dom i schronić się do głębokiego rowu, w którym woda aż po łydki dochodziła. Gdy podobnych odwiedzin i następnie spodziewać się należało, postanowiła xiężna aż do wieczora pozostać w tem mokrem schronieniu. W tym rowie naradzano się nad ważną kwestyą: gdzieby dla xiężny bezpieczniejsze schronienie znaleźć można. Życie partyzanckiego dowódcy, jakie od miesiąca prowadziła, jej niebezpieczne i morderające koczowanie po przeczynanym wieloma wodami kraju, po grząznych drogach, na które patrole nie odważały się wstępować, bo lgnęły po kolana; nie miało już żadnego celu. Przez swe teraz awanturnicze pochody, wystawiała tylko swe i swych towarzyszy życie na nieuchronne niebezpieczeństwo, gdyż rząd pokrył Wandel kolumnami, które kraj

we wszystkich kierunkach przebiegały. Xiężna zakończyła narady oświadczeniem, że się chce udać do Nantes.

Za nadejściem nocy wyruszono do Frejet, trzy mile od Nantes, gdzie wszyscy przyjaciele odłączyli się od xiężny, aby nie ściągnąć na nią uwagi. Z tego miejsca nazajutrz o świcie udała się w dalszą drogę w towarzystwie panny Kersabiec i dwóch wieśniaczek. Gdy szła niejaki czas, zaczęły ją nogi boleć, trzewiki bowiem z twardej skóry uciskały jej nogi do jedwabiu i axamitu przyzwyczajone. Zarządziła temu przez zdjęcie trzewików; ale gdy białość jej nóg mogłaby ją zdzadzić, uwalnia je w błocie, aby im, jak mówiła, nadać miejscową barwę.

Najniebezpieczniejszą chwilą było przejście przez most Pirmil, który bardzo ściśle był strzeżony, stanowił bowiem jedyny łączący punkt między Wandą i Nantes. Jedna z wieśniaczek przeszła najpierw; została zrewidowaną i pytaną z kąd przybywa. Za nią poszła xiężna; strażnik zapytał ją, czy w koszyku nie niesie przedmiotów ulegających opłacie; odpowiedziała: Nie! i podała mu koszyk. Po chwili znajdowała się już w Nantes, gdzie ją obie wieśniaczki opuściły. W mieście spotkała oddział żołnierzy, a na ich czele oficera, którego znała, a który, jak się jej zdawało i ją poznał, ale to spotkanie nie miało żadnych następności. Za ledwie uszła kilka kroków, gdy nagle uczuła na swem ramieniu rękę; przelękniona obróciła się; było to wieśniaczka, która kosz na

głowie niosła i prosiła ją, aby jej pomogła postawić go na ziemi. Xiężna przy pomocy panny Kersabiec uczyniła jej tę małą usługę, za co otrzymała od kobiety po jednym jabłku. Xiężna zjadła swoje zaraz z dobrym apetytem.

Biła godzina 8, gdy xiężna przez plac Beffroi przechodziła. Wielki zbieg ludzi cisnących się pod murem, zwróciły jej oczy w tę stronę, i ujrzała wielkimi literami napis: *Stan oblekenia*. To obwieszczenie ogłaszało cztery zachodnie departamenty za wyjęte z pod prawa, i obejmowało zarazem dokładny rysopis tej własnej osoby, przyrzekając hojną nagrodę za jej dostawienie. W kilka chwil później xiężna uszła wszelkiego niebezpieczeństwa, dostała się do bezpiecznego schronienia, gdzie pani Charette i panna Stylite Kersabiec na nią czekały.

PRZYJECHALI DO KRAKOWA.

Od dnia 13 do dnia 14 Października.

Bzowski Kazimierz ob., Osmulka Franciszka ob., Wolski Leon, Suchodolski Kazimierz ob., Łubińska Katarzyna ob., z Polski; -- Hottaj Jakób, z Galicyi; -- Zimmermann Fryderyk, Schwejkowski Paweł pułkownik ces. ross.; Galle Karol, Korakierik Piotr, Achtel Józef, z Pruss.

Wyjechali z Krakowa.

Popiel Aniela ob., Rochlitz Hermann, Stadnicki Władysław hr., Domańska Anna ob., Babr Juliusz, do Polski; -- Grabowska Julia hr., Kesselhauer Władysław, do Galicyi; -- Balestrem Karol hr., Balestrem Anna, Bruckner Stanisław ob., do Pruss.

Doniesienie Urzędowe.

CENY ZBOZA

Na targowicy publicznej w Krakowie w 3ch gatunkach praktykowane.

Dnia 12 i 13 Października 1846 roku	1. GATUNEK		2. GATUNEK		3. GATUNEK	
	od	do	od	do	od	do
	z.	g.	z.	g.	z.	g.
Krz., Pszenicy.	36	38	33	35		
„ Zyta.....		32				
„ Jęczmienia		25	20			
„ Owsa.....	16	17				
„ Grachu..						
„ Jagiel. ..						
„ Rzepaku..						
„ Tatarki..						
„ Soczewicy						
„ Ziemiak	8	9				
„ Wyki....						
„ Wielogr..						
„ Koniczny						

Centnar siana od zł. 4 gr. 12 do zł. 3 gr. — Centnar słomy od zł. 5 gr. — do zł. 4 gr. —

Nasła garńce od złp. 6 gr. 15 do złp 7 gr. —

Jaj kurzych kopa zł. 2 gr. —

Drożdży wanienska od złp. 7 g. — do złp. 8

Kaszy Częstochowskitj miarka od zł. — do zł. 6 g. 12

„ Przenicznej „ „ „ „ „ 3 gr. 6

„ Perłowej „ „ „ „ „ zł. 3 gr. 15

„ Jęczmiennej „ „ „ „ „ zł. 2 gr. 6

Mąki z pod krulek złp. 1 gr. 6

Sporządzono w Biórze Kommissaryatu Targowego.

Kraków dnia 12 Października 1846 r.

Kommissarz Targowy.

W. Dobrzański.

Pszorn Adjunkt.

Dnia 16 Października b. r. w Piątek o godzinie 10 rannj w Sukiennicach, prawnie zajęte ruchomości jako to: kommodity, szafy, łóżka, lichtarze, suknie żydowskie, książki hebrajskie do nabożeństwa i inne, przez publiczną licytacją za gotową zaraz zapłatę w monecie srebrnej *courrant* sprzedane zostaną.

Kraków d. 12 Października 1846 r.

Skórczyński Kom. Sąd.

W dniu 20 Października 1846 r. o godzinie 10 z rana w gmachu Sukiennice zwanym w Rynku Głównym M. Krakowa, sprzedane będą przez publiczną licytacją w drodze wykonywania Sądowej zajęte ruchomości jakoto: stolarszczyzna, odzież rozmaita i różne sprzęty domowe. O czem chęć licytowania mających za wiadomiam.

Kraków d. 14 Października 1846 r.

Ignacy Piekarski K. S.